

LAKIALOITE 64/2002 vp

Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

Vuonna 1999 voimaan tullut maahanmuuttajien kotouttamislaki lähtee siitä ajatuksesta, että kotoutumissuunnitelma on laadittava viimeistään silloin, kun maahanmuuttajan työttömyys tai toimeentulotuen saaminen on kestänyt viisi kuukautta. Lain lähtökohta on siis hyvin aikuis- ja työelämäkeskeinen. Laki ei edellytä lapsille tai nuorille tehtäväksi omaa suunnitelmaa, vaan yleensä heidän tilanteensa katsotaan sisältyvän vanhempien kotoutumissuunnitelmaan.

Lasten ja nuorten osalta kotoutumistilanteessa on parantamisen varaa, koska viranomaisten välinen yhteistyö on ajoittain puutteellista, ei ole olemassa selkeää vastuuviranomaista ja toimintaresurssit ovat usein liian pienet. Kun kotoutumissuunnitelmat tehdään aikuisille, lapset ja nuoret tulevat harvoin riittävästi huomioiduiksi. Kotouttamislaissa ei säädetä, kenellä kunnassa on velvollisuus hoitaa maahanmuuttajalasten kotouttaminen. Jo päivähoitoikäisten osalta olisi perusteltua, että heille pystyttäisiin tarjoamaan nykyistä enemmän suunnitelmallista ohjausta ja tukea. Myöskään koulunkäynnin edellytykset eivät ole riittävät, jos lapsen oman äi-

dinkielen ja suomenkielen perusta on puutteellinen tai jos tukiopetuksen antaminen tarvittaessa laiminlyödään.

Lapsille ja nuorille tehdyistä kotoutumissuunnitelmista on saatu hyviä kokemuksia. On myös arvioitu, että lapsille ja nuorille tehty suunnitelmat voisivat toimia hyvinä välineinä ongelmien ennaltaehkäisyssä. Esimerkiksi Vantaalla on lähdetty suunnittelemaan omia kotoutumissuunnitelmia eri kieli- ja kulttuuriryhmien lapsille. Vantaan kokeilun tarkoituksena on luotsata lapset ja nuoret mahdollisimman tehokkaasti suomalaisen yhteiskunnan täysivaltaisiksi jäseniksi. Lisäksi Vantaalla olevassa Vasama-nuorten omauraprojektissa on kehitetty menetelmiä suuressa syrjäytymisvaarassa olevien maahanmuuttajanuorten tukemiseksi perusopintojen suorittamiseksi, jatko-opintovalmiuksien saavuttamiseksi ja työelämään siirtymiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta 9 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (493/1999) 10 §:n 2 momentti seuraavasti:

10 §

Oikeus kotoutumissuunnitelmaan

— — — — —
Kotoutumissuunnitelma on laadittava viimeistään silloin, kun asiakkaan työttömyys tai toimeentulotuen saaminen on kestänyt viisi kuukautta. Maahanmuuttajalla on oikeus kotoutumissuunnitelmaan enintään kolme vuotta maahanmuuttajan ensimmäisen kotikunnan väestö-

tietojärjestelmään merkitsemisestä. Edellä mainitusta poiketen lapselle ja alle 18-vuotiaalle nuorelle tulee aina laatia oma itsenäinen kotoutumissuunnitelma, jossa on riittävästi huomioitu kotoutumista tukevien toimenpiteiden järjestäminen.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2002.

Helsingissä 3 päivänä kesäkuuta 2002

Kimmo Kiljunen /sd